

Samlingsplan NTNU Vitenskapsmuseet 2018 – 2025

14.11.2018

Forord

De vitenskapelige samlingene ved NTNU Vitenskapsmuseet representerer en arv som vi både er stolte og ydmyke over å skulle forvalte og videreutvikle. Med denne samlingsplanen ønsker vi å legge grunnlaget for en bærekraftig utvikling av denne arven – ikke bare som levninger fra fortiden, men som en kunnskapsressurs for nåtiden og fremtiden.

Samlingsplanen bygger på NTNU Vitenskapsmuseets strategi «Vitenskap i sentrum» og er en del av planverket for museets virksomhetsområder. Planen er et styringsdokument som våre tilsatte vil forholde seg til i arbeidet med vitenskapelige samlinger i årene fremover. Den viktigste oppfølgingen i nærmeste fremtid vil være fagmiljøenes arbeid med konkrete utviklingsplaner for delsamlinger.

Museet har gjennom det siste tiåret gjennomført vesentlige grep for å forbedre tilstanden for de vitenskapelige samlingene. Gjennom REVITA-prosjektet har store samlingsrestanser blitt katalogisert og digitalisert, eksisterende samlingsarealer har blitt utbedret, og vi har tatt i bruk digital infrastruktur som bedre støtter en effektiv og systematisk samlingsforvaltning.

Parallelt har det også foregått en betydelig utvikling i forståelsen av samlingenes relevans, utfordringer og fremtidige potensial, noe jeg opplever som svært spennende.

Samlingsplanen er en konkretisering av denne kunnskapen og forståelsen. Gjennom å beskrive samlingene, deres formål og fremtidig samlingspolitikk, håper vi å danne et nytt utgangspunkt for hva samlingene skal være i fremtiden.

Langsiktig forvaltning og bevaring av samlingene handler om prioriteringer og veivalg. Gjennom samlingsplanen etableres en samlingspolitikk som sier noe om hvordan beslutninger om samlingsvirksomheten skal fattes, og hvilke vurderinger vi skal legge til grunn.

Det er museets målsetning at dette rammeverket skal bidra til at bevisste prioriteringer, faglige kvalitetskriterier og grundige etiske vurderinger fremdeles legges til grunn for den fremtidige utviklingen av samlingene.

Samtidig ønsker vi at planen legger til rette for en aktiv bruk av samlingene innenfor forskning, formidling og utdanning, både internt og eksternt. Gjennom slik bruk av samlingene berikes museet og samfunnet rundt med ny innsikt og kunnskap.

Vitenskapsmuseets samlinger omfatter både naturhistorie og kulturhistorie. I en tid der spennende forskning vokser frem i grenseflatene mellom tradisjonelle fagområder, er mangfoldet i samlingene og tilhørende fagmiljøer et stort fortrinn for museet. Det har derfor vært vesentlig at arbeidet med samlingsplanen har involvert personale på tvers av museets institutter og fagområder. Vi har hatt en omfattende prosess der medvirkning har stått sentralt både i form av arbeidsmøter og interne høringer. Planen har også vært på ekstern høring blant samarbeidspartnere og interessenter.

Jeg vil takke arbeidsgruppen som har bestått av Torkel Johansen, Tommy Prestø og Solveig Bakken for et godt gjennomført arbeid og en tydelig og moderne samlingsplan. Gruppen har støttet seg på en referansegruppe bestående av Torkild Bakken, Kristian Hassel, Birgit Maixner og Bernt Rundberget.

Trondheim november 2018

Reidar Andersen

Museumsdirektør

Innholdsfortegnelse

Innledning	4
Om NTNU Vitenskapsmuseet	4
Museets formål.....	4
Museets juridiske og etiske forpliktelser.....	5
Museets samarbeidspartnere.....	5
Organisering og ledelse av samlingene.....	5
Museets samlingspolitikk	7
Prinsipper for tilvekst i samlingene.....	7
Prinsipper for forvaltning av samlingene.....	7
<i>Rettmessig eierskap - gyldig hjemmel</i>	7
<i>Langsiktig bevaring</i>	7
<i>Dokumentasjon</i>	8
<i>Tilgjengelighet</i>	8
<i>Ansvarlig avhending</i>	8
Menneskelige levninger.....	9
Biologisk og geologisk materiale.....	9
Arkivalia.....	9
Analyser.....	9
Utlån.....	9
Prosedyrer for avhending.....	10
Museets samlinger	10
Kulturhistoriske samlinger.....	10
<i>Oversikt over samlinger og innhold</i>	10
Arkeologisk samling – ca. 1,6 millioner objekter.....	10
Numismatisk samling – 46 500 objekter.....	10
Kunsthistorisk samling – 1 100 objekter.....	11
Etnografisk samling – 1 800 objekter.....	11
Nyere kulturhistorisk samling – 2 500 objekter.....	11
Kulturhistoriske arkiv.....	11
<i>Tema og prioriteringer for utvikling av samlingene</i>	11
<i>Tema og prioriteringer for rasjonalisering og avhending i samlingene</i>	13
Naturhistoriske samlinger – ca. 1 360 000 objekter.....	13
<i>Oversikt over samlinger og innhold</i>	14
Zoologiske samlinger – ca. 838 000 objekter.....	14
Botaniske samlinger – ca. 513 000 objekter.....	14
Typesamlinger – ca. 2 600 objekter.....	15
Vevssamlinger – ca. 4 700 objekter.....	15
Levende samlinger - ca. 2 500 aksesjoner.....	15
Geologiske samlinger – 9 726 objekter.....	15
<i>Tema og prioriteringer for utvikling av samlingene</i>	15
<i>Tema og prioriteringer for rasjonalisering og avhending i samlingene</i>	16

Innledning

NTNU Vitenskapsmuseet er et statlig museum, organisert på fakultetsnivå ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU. Vi driver innsamling, bevaring og formidling av kultur- og naturhistorisk materiale, med spesiell vekt på Midt-Norge.

Materialet i samlingene våre omfatter objekter med tilhørende dokumentasjon. Vi har en omfattende forskningsaktivitet knyttet til de vitenskapelige samlingene, og ansvar for en profesjonsrettet utdanning innen arkeologi. Vi saksbehandler og utfører arkeologiske utgravningsprosjekter i henhold til Lov om kulturminner, innenfor et geografisk ansvarsområde som strekker seg fra Romsdalen til Saltfjellet. Vitenskapsmuseet er en sentral nasjonal aktør som produsent av kunnskap og data til norsk miljøforvaltning.

Vitenskapsmuseet har sin opprinnelse i Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (DKNVS), som ble stiftet i 1760. Museet er en av de eldste organiserte museumssamlingene i Norge, og fikk ved endring av DKNVS sine statutter i 1874 sin nåværende karakter som museum med spesielt fokus på arkeologi og naturhistorie. Museet har siden 1984 vært del av Universitetet i Trondheim, etter 1996 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU.

De vitenskapelige samlingene er kjernen i vår virksomhet. De største samlingene er knyttet til fagområdene arkeologi og biologi, men vi har også mindre samlinger innen geologi, vegetasjonshistorie, etnografi, kunsthistorie og nyere kulturhistorie. Vi har også levende samlinger i Ringve botaniske hage, og eier også objekter som inngår i [NTNUs](#) universitetshistoriske samlinger.

Våre samlinger dokumenterer og verdsetter unike perspektiver på natur- og kulturhistorien i Norge. Gjennom dette ønsker vi å bidra til kunnskap om utvikling av natur og samfunn også i globalt perspektiv.

Samlingsplanen skal tydeliggjøre NTNU Vitenskapsmuseets formål og virkeområder innenfor samlingsvirksomheten, beskrive samlingene og nedfelle en overordnet samlingspolitikk.

Samlingsplanen skal med dette legge et grunnlag for at de vitenskapelige samlingene utvikles på en målrettet og systematisk måte i henhold til museets formål, og på en måte som ivaretar museumsetiske og juridiske forpliktelser.

Samlingsplanen har en generell del vedrørende museets overordnede formål og virkeområder, samt egne kapitler for gjeldende samlingspolitikk for henholdsvis kultur- og naturhistorie.

Samlingsplanen er forankret i NTNU Vitenskapsmuseets strategi «Vitenskap i sentrum» 2018-2025. Planen er vedtatt i museets styre **22.10.2018** og har gyldighet fra **2018 til 2025**.

Om NTNU Vitenskapsmuseet

Museets formål

NTNU Vitenskapsmuseet skal utvikle, bevare og dele kunnskap om natur, kultur og vitenskap som grunnlag for en bærekraftig samfunnsutvikling. Museet utvikler spesielt samlinger knyttet til fagområdene arkeologi og biologi, men ivaretar også andre samlinger fra sin lange historie som vitenskapelig institusjon.

Gjennom samlingene våre skal vi stimulere til forskning, formidling og undervisning innenfor kultur- og naturhistorie. Museet skal gjennom dette bidra til å oppfylle NTNUs visjon, «Kunnskap for en bedre verden».

I vår strategi «[Vitenskap i sentrum 2018 – 2025](#)» prioriteres følgende forskningsområder:

- Arkeologi og avansert teknologi
- Dateringsmetodikk og kronologier
- Interaksjonen menneske – natur
- Materiell kultur og kulturformer i et langtidsperspektiv
- Taksonomi, systematikk og evolusjonær historie
- Økologiske prosesser og arters utbredelse

Museets juridiske og etiske forpliktelser

NTNU Vitenskapsmuseets virksomhet er forankret i universitets- og høyskolelovens § 1-4, som pålegger universitetene i Oslo, Bergen, Stavanger, Trondheim og Tromsø et særlig ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger. I dette ligger det et ansvar for å tilrettelegge samlingene for forskning og formidling.

Museet er i henhold til kulturminneloven og tilhørende forskrifter tillagt vesentlige oppgaver innen kulturminnevernet knyttet til lovens § 8 t.o.m. § 14, herunder gjennomføring av arkeologiske undersøkelser og registreringer, samt forvaltning av statens eiendomsrett til løse kulturminner.

Museet har et særlig ansvar for arkeologiske funn fra forhistorisk tid og middelalder, samisk arkeologi, numismatiske gjenstander eldre enn 1650 og skipsfunn. Museet har etter kulturminnelovens forskrifter et geografisk ansvarsområde for innsamling og bevaring av arkeologisk materiale fra Midt-Norge mellom Romsdal og Saltfjellet. De naturhistoriske samlingene har ikke et tilsvarende avgrenset geografisk virkeområde, men har likevel et tyngdepunkt i materiale fra Midt-Norge.

Museet legger ICOMs (The International Council of Museums) etiske retningslinjer til grunn for sin museumsvirksomhet. Retningslinjene fastsetter standarder for museers og museumsmedarbeideres praksis og yrkesfaglige adferd.

Museet er forpliktet til å følge internasjonale avtaler og konvensjoner innen kulturminnevern og naturmangfold som Norge har ratifisert.

<https://www.riksantikvaren.no/Tema/Internasjonalt-samarbeid/Konvensjoner>

<http://www.miljostatus.no/tema/naturmangfold/internasjonale-konvensjoner/>

Museets samarbeidspartnere

Museet samarbeider med andre institusjoner i sitt oppdrag som forvaltningsinstitusjon og samlingsbasert kunnskapsprodusent, blant annet Riksantikvaren, Sametinget, Norsk institutt for kulturminneforskning, Artsdatabanken, Miljødirektoratet, Fylkesmannen, kommuner, fylkeskommuner og de øvrige universitetsmuseene i Norge. Museet bruker også samlingene aktivt til formidling til publikum og kunnskapsproduksjon, i samarbeid med andre museer nasjonalt og internasjonalt

Organisering og ledelse av samlingene

NTNU Vitenskapsmuseet er en fagenhet på fakultetsnivå ved NTNU, underlagt gjeldende føringer for organisering og ledelse gitt i NTNUs styringsreglement.

Samlingene er organisert under to institutt ved museet, den kulturhistoriske samlingen ved Institutt for arkeologi og kulturhistorie (IAK) og den naturhistoriske samlingen ved Institutt for naturhistorie (INH). Samlingsaktiviteten på instituttene er organisert i tre samlingsgrupper innen henholdsvis

arkeologi, zoologi og botanikk, i tett samhandling med forskergrupper, faggrupper og andre virksomhetsområder ved museet innenfor undervisning, formidling og kulturminneforvaltning.

Forvaltningen av samlingene er en av museets kjerneoppgaver, hvor både faglige, strategiske og ressursmessige hensyn ivaretas. Viktige beslutninger fattes i samarbeid mellom museumsstyre, museumsdirektør og institutt med samlingsansvar for respektive samlinger. ICOMs etiske retningslinjer og det ansvar og oppgaver de tillegger museumsstyre, direktør og samlingsansvarlige må ses i sammenheng med museets organisering som en del av et universitet, og ansvarsfordelingen som ligger i NTNUs [styringsreglement](#).

Universitetets styre er NTNUs øverste organ, med overordnet ansvar for institusjonens virksomhet etter universitets- og høyskolelovens §9.

Museumsstyret er Vitenskapsmuseets øverste organ, og har ansvar for å fastsette mål og strategier for museet, samt foreta prioriteringer innenfor rammer gitt i regelverk og overordnede nivås beslutninger. Saker av prinsipiell viktig betydning avgjøres av museumsstyret etter saksforberedelse av museumsdirektør og ansvarlig institutt. Dette omfatter bl.a. inntak som medfører etablering av nye samlinger, gaver med heftelser, avhending av delsamlinger, inntaks- og avhendingspolitikk, samt andre saker av prinsipiell viktig betydning i forhold til museets ressursituasjon eller omdømme.

Museumsdirektøren er enhetens øverste leder. Han/hun skal påse at virksomheten drives innenfor rammene gitt i regelverk, overordnet nivås beslutninger og styrenes vedtak. Museumsdirektøren har overordnet ansvar for alle oppgaver som ikke eksplisitt er lagt til styrene og har generell fullmakt til å avgjøre løpende saker, med de begrensninger som følger av NTNUs delegasjonsreglement.

Instituttleder er ansvarlig for å utvikle og lede virksomheten ved de respektive institutt, og har det overordnede samlingsansvaret ved sitt institutt. Instituttleder kan delegere oppgaver, opprette samlingsgrupper og rådgivende grupper for bestemte saksområder, samt fatte beslutninger i samlingsrelaterte spørsmål knyttet til utlån, analyser og avhending som ikke skal til behandling hos overliggende nivå. Instituttleder har økonomi- og personalansvar, og sørger for ressursfordeling og koordinering av aktivitetene mellom instituttets ulike virksomhetsområder. Instituttleder skal sørge for at saker som angår utlån, analyser eller avhending behandles i rådgivende grupper som skal gi faglige innspill innenfor disse saksområdene.

Samlingsleder har overordnet faglig ansvar for drift og utvikling av samlingene innenfor ett av museets fagområder. Samlingsleder har ansvar for oppgavefordeling i sin samlingsgruppe, fatter beslutninger i samlingssspørsmål etter delegering fra instituttleder, og koordinerer virksomheten i tråd med mål og prioriteringer for de respektive samlingenes fagområder. Samlingsleder skal delta i rådgivende grupper for samlingsvirksomheten.

Kuratorer er fagpersonale med ansvar for faglig utvikling, tilrettelegging og inntak av materiale til delsamlinger innenfor et fagområde i samlingene, og inngår i en samlingsgruppe. Kuratorer i vitenskapelige stillinger har et særskilt ansvar for å utvikle samlingene gjennom forskningsinitiativer, akademiske samarbeid og tematisk tilrettelegging av samlingsmateriale til formidlingsformål. Kuratorer kan tillegges et saksansvar for spesielle sakskomplekser eller virksomhetsområder knyttet til samlingene der det er relevant. Kuratorer kan fatte beslutninger om inntak av materiale i samsvar med samlingsplanen.

Konservatorer er fagpersonale med ansvar for aktiv og preventiv konservering av objekter, samt ansvar for oppbevaringsforhold i magasiner knyttet til klima, temperatur, beskyttelse mot skadedyr

m.m. Konservatorer bidrar med rådgivning i saker som angår prøvetaking for analyser, har ansvar for montering av objekter til utstillingsformål og kurervirksomhet ved eksterne utlån.

Museets samlingspolitikk

Prinsipper for tilvekst i samlingene

Samlingene er primærkilder for kunnskap om samfunnets natur- og kulturarv, og gjennom dem skal museet bidra til forskning og undervisning på denne arven. Samlingene skal utvikles planmessig og i tråd med juridiske, vitenskapelige og museumsetiske kriterier.

Museets innsamling og inntak av materiale i samlingene skal foregå innenfor fagområdene arkeologi og biologi.

Aktiv innsamling skal baseres på museets til enhver tid gjeldende forskningsstrategier, definerte problemstillinger for feltprosjektene, samt forpliktelsene som følger av museets lovpålagte oppgaver etter kulturminneloven.

Beslutning om inntak av objekter i samlingene skal baseres på vurderinger av objektets faglige relevans, sjeldenhet, tilgjengelige dokumentasjon, bevaringspotensiale, vernebehov, tilgjengelige ressurser for bevaring, samt juridiske og etiske forpliktelser.

Instituttene kan ut over dette selv angi retningslinjer for hvordan inntaksvurderinger og inntaksbeslutninger skal foregå, i tråd med disse prinsippene.

Prinsipper for forvaltning av samlingene

Museets forvaltning av samlingene skal baseres på ICOMs museumsetiske regelverk, og følge generelle prinsipper for *rettmessig eierskap, langsiktig bevaring, dokumentasjon, tilgjengelighet og ansvarlig avhending*.

Rettmessig eierskap - gyldig hjemmel

Inntak i samlingene skal ikke foregå med mindre museet har rettmessig eierskap (gyldig hjemmel) til materialet, i tråd med gjeldende lovverk, avtaler og konvensjoner.

Museet tar ikke imot objekter via innsamling, kjøp, donasjon, lån, testamentariske gaver eller bytte, med mindre det foreligger en gyldig hjemmel, objektenes proveniens er klarlagt og anskaffelsen er i tråd med museets samlingsplan og gjeldende utviklingsplaner.

Deponering av materiale i samlingene skal ikke forekomme, dvs. at materiale ikke skal plasseres permanent i samlingene med mindre museet formelt har akseptert og overtatt eierskapet for materialet.

Museumsmedarbeidere skal ikke konkurrere med egen institusjon om anskaffelse av objekter gjennom privat samlingsvirksomhet. Tilsvarende gjelder aktiviteter hvor den ansattes kompetanse og ansvarsområde ved museet kan medføre interessekonflikter i forhold til eksterne aktører.

Langsiktig bevaring

Museet er forpliktet til en systematisk og forsvarlig utvikling av samlingene i et langtidsperspektiv, i tråd med det som er museets formål og samfunnsoppdrag.

Museet er forpliktet til å stille med nødvendige ressurser og fasiliteter til en forsvarlig samlingsforvaltning av materiale som på bakgrunn av gjeldende kriterier tas inn i samlingene.

Beslutninger om langsiktig bevaring skal ikke kun baseres på nåværende forskningsrelevans eller vitenskapelige trender, men også ivareta tidsdybden og mangfoldet som ligger i samlingenes utvikling over tid. Gjennom dette skal samlingene også være primærkilder for vitenskapshistorisk utvikling i Norge.

Dokumentasjon

Objekter i samlingene skal være underlagt systematiske krav til dokumentasjon ved mottak, inntak, og forvaltning i samlingene.

Dokumentasjonens hovedformål er å gjøre samlingene tilgjengelige for forskning. De skal samtidig være innrettet slik at den aktivt kan brukes i rapportering, planlegging og styring av samlingsvirksomheten.

Dokumentasjonen skal etableres som innførsler og arkivalia ved inntak, og skal redegjøre for objektets proveniens, egenskaper og faglige relevans.

Dokumentasjon om objektene skal akkumuleres systematisk gjennom objektenes livsløp i samlingen for å ivareta objektenes historikk og dokumenterte kunnskapspotensial.

Museet kan refusere eller avhende materiale hvor vesentlige krav til dokumentasjon ikke er oppfylt.

Tilgjengelighet

Samlingene og deres tilhørende dokumentasjon skal forvaltes som offentlig arv, og skal som hovedprinsipp være allment tilgjengelige. Der helt spesielle etiske, juridiske eller sikkerhetsmessige forhold gjør seg gjeldende, avgjør museet i hvilken form materialet eller tilhørende opplysninger gjøres tilgjengelig.

Museet skal arbeide aktivt for å øke tilgjengeligheten av sine samlinger og tilhørende dokumentasjon, og kontinuerlig videreutvikle konsepter for hvordan dette arbeidet skal foregå, i tråd med museets oppdrag og samfunnets krav.

Ansvarlig avhending

Museet kan fatte beslutninger om rasjonalisering og avhending dersom det bidrar til å øke kvalitet og bevaringsforhold i samlingene vi har ansvar for. Med avhending forstås kassering/destruksjon eller overføring av eierskap til eksterne institusjoner.

Ved avhending skal objektets sjeldenhet, dets tilgjengelige dokumentasjon, faglige relevans, bevaringspotensial, vernebehov, tilgjengelige ressurser for bevaring samt juridiske og etiske forhold vurderes. Objektets dokumentasjonsverdi skal i slike situasjoner vurderes opp mot forpliktelsene som følger av en langsiktig bevaring.

Økonomiske og arealmessige begrunnelser er i seg selv ikke tilstrekkelig for å vurdere avhending av objektet, da det er institusjonens ansvar å sørge for tilstrekkelige fasiliteter for de objektene som vi etter samlingsplanens kriterier påtar seg et ansvar for.

Ved avhending skal det vurderes om materialet kan tilbys andre museer med en faglig profil som tilsier at de kan nyttiggjøre seg materialet.

I en avhendingsprosess skal det tas hensyn til juridiske føringer eller avtaler knyttet til tidligere beslutninger om inntak, med mindre det kan demonstreres at materialet umulig kan ivaretas i henhold til opprinnelige restriksjoner eller at en slik ivaretagelse er skadelig for museet eller dets samlinger.

Menneskelige levninger

Museet mottar og forvalter en vesentlig mengde humanosteologisk materiale i henhold til lovpålagte oppgaver etter kulturminneloven. Materialet skal forvaltes forsvarlig i henhold til profesjonelle standarder og etiske retningslinjer. Vi legger «[Etiske retningslinjer for forskning på menneskelige levninger](#)» fra de Nasjonale forskningsetiske komiteene til grunn for forskning på, og forvaltning av, dette materialet.

Biologisk og geologisk materiale

Museet skal ikke tilegne seg biologisk, genetisk eller geologisk materiale som har blitt innsamlet, solgt eller på annen måte overdratt i strid med lokale, nasjonale, regionale eller internasjonale lover eller avtaler om naturvern eller bevaring av naturarven som Norge har ratifisert.

Arkivalia

Vitenskapelige arkiver som inneholder dokumentasjon om samlingene, deres proveniens eller annen faglig relevant informasjon om samlingene utvikles og ivaretas som en integrert del av museets samlinger. Museet ivaretar også andre arkivalia av institusjonshistoriske hensyn.

Museet skal forvalte dokumenter og andre arkivalia i henhold til gjeldende bestemmelser i Lov om arkiv (Arkivlova), Lov om behandling av personopplysninger (Personopplysningsloven) og Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (Forvaltningsloven) og EUs Personvernsforordning (GDPR).

Arkivene skal forvaltes i tråd med en overordnet arkivplan.

Analyser

Destruktive inngrep eller endringer av et samlingsobjekts egenskaper i forbindelse med analyser kan innvilges der kriterier for kunnskapspotensial, faglig relevans, studiets gjennomførbarhet, tilgjengeliggjøring av resultat og øvrige forskningsetiske forpliktelser er oppfylt. De bevaringsmessige konsekvensene av et inngrep skal avveies mot kunnskapen som inngrepet genererer.

Resultater fra destruktive analyser skal alltid tilbakeføres og gjøres tilgjengelig som en del av objektets permanente dokumentasjon i samlingene.

Søknad om destruktive analyser skal behandles etter skriftlige prosedyrer og med råd fra relevant fagkompetanse ved instituttet som forvalter samlingene. Søknad om prøveuttak fra menneskelige levninger skal forelegges «[Skjelettutvalget - Nasjonalt utvalg for vurdering av forskning på menneskelige levninger](#)» for uttalelse før museet kan ta stilling til søknaden.

Instituttene kan ut over dette selv gi retningslinjer for hvordan søknader om analyser skal behandles.

Utlån

Museet låner ut materiale fra sine samlinger til andre museer som aktualiserer tema eller aktiviteter i tråd med NTNU Vitenskapsmuseets formål. Samlingsmateriale lånes kun ut til utstillingsformål etter strenge krav til sikring og bevaring ved utstillingssted. Museet kan avvise utlån der krav til faglig rammeverk, sikring eller bevaring ikke oppfylles av utlånssted. Objekter fra naturhistoriske samlinger lånes også ut til forskningsformål ved andre museer, dersom dette blir vurdert som forsvarlig med hensyn til objektet. Tillatelse til prøvetaking for destruktiv analyse vurderes spesifikt i hvert tilfelle.

Utlån skal ha en tidsavgrenset varighet. Museet kan ikke inngå avtaler om permanent deponering av eget materiale hos eksterne institusjoner.

Instituttene kan ut over dette selv gi retningslinjer for hvordan søknader om utlån skal behandles.

Prosedyrer for avhending

Avgjørelser om avhending av materiale er museumsstyrets ansvar i samarbeid med direktør og samlingsansvarlige, jfr. ICOMs etiske retningslinjer.

Museumsstyret delegerer gjennom denne samlingsplanen arbeidet med å utarbeide policyer, rutiner og retningslinjer for avhending av samlingsmateriale til museumsdirektøren. Policyer og retningslinjer skal behandles og vedtas av museumsstyret før de kan implementeres.

Avhending av delsamlinger skal vedtas av museumsstyret etter saksforberedelse av museumsdirektør og institutt med samlingsansvar.

Beslutning om avhending av enkeltobjekter delegeres ved denne samlingsplanen til instituttleder.

Instituttleder kan iverksette avhending av materiale som omfattes av en vedtatt avhendingspolicy for konkrete samlinger eller gjenstandskategorier.

Saker som angår avhending skal behandles i en rådgivende gruppe ved gjeldende institutt som gir faglig begrunnede anbefalinger ved avhending av enkeltgjenstander, delsamlinger eller utvikling av policyer. Instituttleder setter sammen rådgivende gruppe etter kompetansebehov.

Avhending skal ellers følge prinsipper og kriterier for ansvarlig avhending i museets samlingspolitikk.

Museets samlinger

Kulturhistoriske samlinger

De kulturhistoriske samlingene omfatter materiale fra fagområdene arkeologi, numismatikk, kunsthistorie, etnografi og nyere kulturhistorie. Samlingenes eldste deler inneholder objekter fra Johan Ernst Gunnerus' samlinger fra 1700-tallet, og har siden den gang akkumulert et mangfoldig og unikt kulturhistorisk materiale. Nå har samlingene hovedsakelig tilvekst innen arkeologi og numismatikk, jfr. museets forvaltning av statens eiendomsrett til løse kulturminner. Samtidig ivaretar vi øvrige samlinger som del av vår historiske arv som vitenskapelig institusjon.

Oversikt over samlinger og innhold

Arkeologisk samling – ca. 1,6 millioner objekter

Den arkeologiske samlingen omfatter jordfunn av menneskeskapte objekter fra steinalder til nyere tid, herunder også marine funn fra sjø og hav. Samlingen har en høy årlig tilvekst og forskningsaktivitet, og er primærsamlingen i museets kulturhistoriske samlinger. Samlingen er bygget opp ved systematisk innsamling av arkeologisk materiale fra Møre og Romsdal, Trøndelag og Nordland siden midten av 1800-tallet. Samlingen inneholder unikt kildemateriale til belysning av bl.a. den tidligste bosetningen av Norge i eldre steinalder, jordbrukssamfunnets utvikling fra yngre steinalder til middelalder, bergkunst, utvikling av religion og døderitualer i forhistorisk tid og middelalder, samisk kultur og levesett, samt den urbane utviklingen av Nidaros i middelalderen. Samlingen har i dag tilvekst fra både arkeologiske undersøkelser og private finnere.

Numismatisk samling – 46 500 objekter

Den numismatiske samlingen omfatter mynter, medaljer og sedler med ikke-arkeologisk proveniens samt mynter fra arkeologiske funn. Samlingen har sitt utgangspunkt i Conrad Nicolai Schwachs (1793 – 1860) myntsamling, som han solgte til Det Kongelige Norske Videnskabers Selskap en gang mellom 1832 og 1840. Etter denne tid har samlingen blitt utvidet gjennom kjøp, gaver og arkeologiske funn. Myntsamlingens omfatter bl.a. mynter fra arkeologiske utgravninger i Trondheim by og flere kirker, samt Arne E. Holms samling av antikke og bysantinske mynter. Samlingen gir unike perspektiver på

økonomiske, politiske, sosiale og religiøse forhold, særlig fra jernalder til tidlig etter-reformatorisk tid. Samlingen har i dag tilvekst av mynter fra arkeologiske utgravninger, metalldetektorfunn og pliktavleveringer av mynteksemplarer fra Norges Bank.

Kunsthistorisk samling – 1 100 objekter

Museets kunsthistoriske samling omfatter kirkekunstsamlingen samt maleri- og bildesamlingen.

Kirkekunstsamlingen (ca. 600 objekter) inneholder kunst, bygningsdeler, inventar og bruksgjenstander fra kirker i Norge fra middelalder til nyere tid. Objektene i samlingen ble i hovedsak innlemmet på 1800-tallet, da mange kirker i denne perioden gjennomgikk rivning, restaurering og utskifting av liturgisk utstyr. Samlingen har i dag ikke tilvekst, men er en primærkilde med unikt materiale som belyser utviklingen av sakrale kunstformer og kirkeinnredninger fra middelalder til nyere tid. Samlingen har høy kunst- og kulturhistorisk verdi, spesielt gjennom bemalte trefigurer, kirkelige malerier og bygningsdeler fra bl.a. eldre stavkirker. Objektene fra middelalder er også løse kulturminner i henhold til kulturminneloven.

Maleri- og bildesamlingen (ca. 500 objekter) inneholder etter-reformatoriske kunstverk og fotografier innkommet til samlingene gjennom tidligere gaver og kjøp, i hovedsak portretter og landskapsbilder. I denne samlingen oppbevares også kunstverk fra Trondheim Historiske Forening. Samlingen har ikke tilvekst, men ivaretas som en del av museets og samlingenes institusjonshistoriske arv.

Etnografisk samling – 1 800 objekter

Den etnografiske samlingen består både av etnografiske gjenstander og utenlandsk arkeologisk materiale. Samlingen stammer fra en rekke ulike givere og ekspedisjoner, og ble først beskrevet i en samlet katalog i 1950. Samlingen kan grovt deles inn i en samling av samisk, grønlandsk og arktisk etnografisk materiale, samt en generell samling av objekter fra øvrige deler av verden. Spesielt viktig er samlingens samiske objekter, som representerer en unik dokumentasjon på nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk kultur. Noe av dette materialet er også løse kulturminner etter kulturminneloven. Den øvrige etnografiske samlingen har ikke tilvekst, og vedlikeholdes som en del av museets institusjonshistoriske arv.

Nyere kulturhistorisk samling – 2 500 objekter

Nyere kulturhistorisk samling omfatter gjenstander fra by og land etter reformasjonen, herunder bl.a. møbler, våpen, folkekunst, uniformer, bruksgjenstander og bondeantikviteter som er akkumulert gjennom museets historie som vitenskapelig institusjon. Materialet omfatter bl.a. «spesialsamlinger» donert til museet av ulike givere som Johan Ernst Gunnerus og Christopher Blix Hammer. Samlingene av folkekunst fra Trøndelagsbygdene har siden 1950 i hovedsak vært deponert ved Sverresborg folkemuseum. Nyere kulturhistorisk samling har ikke tilvekst, men vedlikeholdes som del av museets institusjonshistoriske arv.

Kulturhistoriske arkiv

Kulturhistorisk arkiv inneholder grunnleggende dokumentasjon om objektene i museets kulturhistoriske samling, og er en sentral informasjonskilde for arkeologi og kulturminner i museumsdistriktet. Arkivet mottar og innordner vitenskapelig dokumentasjon som produseres i sammenheng med utgravningsvirksomhet og innordning av løse kulturminner fra museumsdistriktet (rapporter, tegninger, foto etc.). Arkivets innhold beskrives i en egen arkivplan.

Tema og prioriteringer for utvikling av samlingene

NTNU Vitenskapsmuseet er et universitetsmuseum, og besitter gjennom sin kulturhistoriske samling og forskning en unik dybdekunnskap om fortidig kulturlandskap og materiell kultur. Formålet med

samlingene er kunnskapsproduksjon, og dette er styrende for utviklingen av samlingene. Utvikling omfatter her tiltak for kvalitetsheving, aktivisering, tilgjengeliggjøring og tilvekst.

Kvalitetsheving, tilgjengeliggjøring og aktivisering av eksisterende samlinger skal ses i sammenheng med gjeldende forskningsstrategier, faglige programmer og aktuelle formidlingstiltak ved museet. Det skal utarbeides utviklingsplaner der tiltak på disse områdene begrunnes ut fra deres relevans for forsknings- og formidlingstiltak.

Tilvekst til eksisterende samlinger skal primært være knyttet til de arkeologiske samlingene, med vekt på forhistorisk, middelalderisk, samisk, numismatisk og marinarkeologisk materiale som har et lovbestemt vern etter kulturminneloven. Perioder hvor *arkeologisk materiale er det primære kildematerialet for studiet av mennesket og dets omgivelser* har et strengt vern etter kulturminnelovens § 4 og 12, og er også et vesentlig kriterium i Valetta-konvensjonens definisjon av [arkeologiske kulturminner](#) (ETS 143, artikkel 1-2-ii). Den lovpålagte forvaltningen av løse kulturminner er derfor hovedprinsippet for tilvekst til samlingen.

Innsamlingen av arkeologisk materiale foregår i hovedsak som resultat av eksterne utbyggingsprosjekter som kommer i konflikt med kulturminner, samt gjennom innlevering av løse kulturminner fra private finnere. Museet styrer derfor i liten grad hvor innsamling av materiale til samlingene foregår. For utgravningsprosjekter legges det imidlertid faglige problemstillinger til grunn for hvilket materiale som samles inn og hvordan. Disse legges også til grunn når en foretar inntaksvurderinger av det innsamlede materialet.

Innsamlingen av materiale kan omfatte både artefakter/gjenstander, produksjonsavfall, bygningsrester og prøvemateriale. Museet fastholder at faglig begrunnede prioriteringer er nødvendige for å sikre en langsiktig og bærekraftig bevaring av disse kildene, og at faglig kvalitet og dokumentasjonsverdi må være styrende for museets inntakspraksis innenfor gjeldende juridiske rammer.

Ved inntak i samling skal objekter vurderes i henhold til funnkontekst, sjeldenhet, informasjonspotensiale, bevaringspotensiale, komparativ verdi, tilgjengelig dokumentasjon og relevans for problemstilling i undersøkelsen. Materialets dokumentasjonsverdi skal avveies mot tilgjengelige fasiliteter og ressursbehov ved en langsiktig bevaring. Alternativer til inntak skal vurderes der det er relevant (eksempelvis: *in situ* bevaring, verbal beskrivelse, deskriptiv statistikk, visuell representasjon, representative utvalg e.l.).

Prøvemateriale (makrofossiler, jordkjemi, trekull etc.) innordnes i samlingene der det har relevans for arkeologiske analyser, og behov for etterprøvbarehet eller bevaring er til stede. Utvalget av prøver som tas inn fra en undersøkelse skal være representativt, metodisk velbegrunnet og dokumentert på linje med vanlige artefakter. Dokumentasjonskravet gjelder også prøvemateriale som analyseres før de innordnes i samlingene. Upreparert prøvemateriale innordnes som hovedregel ikke i samlingene.

Museet innordner som hovedregel ikke arkeologisk materiale uten et lovbestemt vern etter kulturminneloven. Dette med begrunnelse i at museet til enhver tid skal disponere ressurser slik at en ivaretar lovpålagte oppgaver innenfor forsvarlige rammer.

Materiale uten lovbestemt vern kan imidlertid vurderes for innordning der det (a) foreligger særskilte begrunnelser knyttet til kildeverdi, og (b) innsamlingen er knyttet til pågående forskningsprosjekter. Materialet skal ved en evt. innordning håndteres i tråd med museets vedtatte prosedyrer for inntak av øvrig arkeologisk materiale.

Etnografiske, kunsthistoriske og nyere kulturhistoriske samlinger bevares, men skal ikke ha noen tilvekst med mindre denne har gyldig hjemmel etter kulturminnelovens bestemmelser.

For de kulturhistoriske arkivene skal det nedfelles en arkivplan som beskriver hva de inneholder og hvordan de er organisert.

Tema og prioriteringer for rasjonalisering og avhending i samlingene

Museet legger til grunn at tidligere innsamlinger av arkeologisk dokumentasjon også omfatter materiale av liten faglig verdi og som museet ikke har juridiske eller faglige begrunnelser for å ivareta. En bærekraftig bevaring av samlingene forutsetter en forsvarlig avhending og kassering av denne type materiale, der det bidrar til å bedre bevaringsforhold og tilgjengelige ressurser for de øvrige deler av samlingene.

For massemateriale (skårmateriale, produksjonsavfall m.m.) og prøvemateriale (jordprøver, trekullprøver m.m.) vil vi utarbeide konkrete policyer og prosedyrer for avhending i forbindelse med den pågående revisjonen av samlingene.

Museet skal avklare status og eierskap for kulturhistorisk materiale som oppbevares på vegne av andre institusjoner. Som hovedregel skal museet kun forvalte samlinger det selv har eierskap til, og en vil derfor arbeide for enten å overta eierskap til eller returnere samlinger ved museet som per i dag tilhører andre institusjoner. Dette gjelder bl.a. materiale fra Trondhjem Historiske Forening, Stjørdal museum og Nidarosdomens restaureringsarbeider.

Samtidig skal museet tilbakeføre egne kulturhistoriske samlinger som per i dag er deponert ved eksterne institusjoner. Dette gjelder spesielt human- og animalosteologisk materiale som i dag oppbevares ved universitetene i Oslo og Bergen, i henhold til prinsippet om at samlingsmateriale og dokumentasjon skal oppbevares og forvaltes samlet. Dette vil også rasjonalisere og forenkle saksbehandling, analyser og tilbakeføring av analysedata fra forskningen på dette materialet.

Naturhistoriske samlinger – ca. 1 360 000 objekter

De naturhistoriske samlingene består av samlinger innen zoologi, botanikk og geologi med tilhørende dokumentasjon. I tillegg inngår levende samlinger i Ringve botaniske hage, typesamlinger (referanseobjekter som grunnlag for vitenskapelig navn på for eksempel arter) samt vevssamlinger i de naturhistoriske samlinger.

Samlingene går tilbake til 1760-tallet, hvor bl.a. biskop Gunnerus naturaliesamling, samt hans botaniske innsats gjennom arbeidet med «Flora Norvegica» (1766, 1776), bidro til å etablere det som i dag er Norges eldste vitenskapelige samlinger.

Samlingene er ordnet etter taksonomiske, alfabetiske og geografiske kriterier. De er tilgjengelige for et globalt forskningsmiljø ved at forskere besøker museet, gjennom utlån av objekter til godkjente institusjoner, og ved at forskere bruker publisert informasjon om våre samlinger. Forekomstdata er tilgjengelig via [Artskart](#) og [GBIF](#), som også når publikum og naturforvaltning.

De biologiske samlingene innen zoologi og botanikk utgjør størsteparten av de naturhistoriske samlingene, og dokumenterer både sjeldne og vanlige arters identitet og forekomst. De brukes til forskning innen biosystematikk, biogeografi, bevaringsbiologi og miljøforhold.

Tilveksten av naturhistoriske objekter kommer både fra forskningsprosjekter og andre målrettede innsamlinger, og reflekterer museets kompetanse og prioriterte aktiviteter til enhver tid. Museet mottar også objekter fra andre FoU-institusjoner og publikum. Samlingene utgjør den viktigste

naturhistoriske forskningsinfrastrukturen ved museet, og er den viktigste kilden for informasjon om dyr, planter og sopp i Midt-Norge.

Observasjonsdata, data fra forskningsprosjekter og data fra langtidsserier for naturovervåking omfattes ikke av samlingsplanen.

Oversikt over samlinger og innhold

Zoologiske samlinger – ca. 838 000 objekter

De zoologiske samlingene er noen av museets eldste samlinger. De inneholder både vertebrater (virveldyr) og invertebrater (virvelløse dyr). Samlingene omfatter både systematiske artssamlinger, typesamlinger samt ulike preparatsamlinger fra innsamlinger og forskningsaktiviteter.

Vertebrater

Samlingene av vertebrater omfatter individer, egg, gevir og prøvemateriale fra virveldyr, herunder hodeskaller, skjeletter, gevir, skinnlagte fugl, spritpreparater, utstillingspreparater (utstoppede dyr), skjellprøver fra fisk mm. De eldste delene av samlingene besto i hovedsak av fugler og pattedyr, mens samlingene omfatter i dag også herptiler (amfibier og krypdyr) og fisk. Samlingens utstillingspreparater utgjør en viktig del av museets publikumsutstillinger.

Samlingens sammensetning har et spesielt fokus på arters utbredelse i Midt-Norge for pattedyr og fugl, og fisk fra vassdragsundersøkelser siden 1970-tallet.

Invertebrater

Samlingene av invertebrater er de mest omfattende samlingene innen zoologi, og omfatter insekter, bunndyr og plankton. Objektene i samlingene stammer både fra limnisk, marine og terrestriske miljø (dvs. ferskvann, hav og land). Samlingene av invertebrater er i dag en av de viktigste ressursene for zoologisk forskning ved museet. Samlingene hadde utgangspunkt i grunnleggende referansekartlegginger, men har i dag stor betydning for undersøkelser av menneskelig påvirkning i naturen.

I tillegg har samlingen av terrestriske (landboende) invertebrater vært sentral for samlingsaktiviteten de siste tiårene, og dekker artsrike grupper som sommerfugler, biller, tovinger og årevinger.

Botaniske samlinger – ca. 513 000 objekter

De botaniske samlingene omfatter i hovedsak tørkede objekter oppbevart i herbarier (karplanter, moser og alger) eller fungarier (sopp og lav). Objektene er montert på herbarieark eller oppbevares i konvolutt av spesialpapp. Hovedtyngden av planter og sopp er samlet i Midt-Norge, men samlingene omfatter også objekter fra andre deler av Norge og verden forøvrig. De botaniske samlingene omfatter karplanter, moser, sopp, lav og alger. I tillegg inngår Gunnerusherbariet og vegetasjonshistoriske samlinger.

Samlingen av karplanter er den største botaniske delsamlingen. Den har hatt betydelig tilvekst de siste tiårene gjennom målrettede innsamlinger. Samlingen har bra dekning i tid og rom for Midt-Norges stedegne flora og spredning av fremmede arter.

Samlingen av moser har størst tilvekst i de botaniske samlingene i dag, og vi har nyere materiale av mer enn 90 % av Norges ca. 1 100 mosearter. Vi har også internasjonalt viktige samlinger av boreale og arktiske moser.

Algesamlingen består særlig av norske brunalger, rødalger og grønnalger, men her inngår også en kalkalgesamling av stor internasjonal betydning. En stor del av samlingen av laver består av objekter

fra Midt-Norge, inkludert mange verdifulle nyere innsamlinger fra boreal regnskog. Hovedtyngden av soppene er også fra Midt-Norge og begersopp er spesielt godt representert.

Gunnerusherbariet er Norges eldste vitenskapelige samling og ble etablert gjennom innsamlinger i perioden 1762-1772. Den baseres på Linnés binære navnsetting av arter med både slektsnavn og artsnavn. Samlingen utgjør referansematerialet for Gunnerus' «Flora Norvegica» (1766, 1776), Norges første vitenskapelige floraverk.

Vegetasjonshistorisk samling er referansemateriale fra pollenanalytiske undersøkelser av granas innvandring til Norge og historisk utvikling av kulturlandskapet. Samlingen ble gitt i gave til museet 1992 av enken etter prof. Hafsten. Den er lite brukt og vi mangler vitenskapelig personale med kompetanse for samlingen.

Typesamlinger – ca. 2 600 objekter

Biologiske typer er objekter valgt ut som internasjonale, morfologiske referanser ved beskrivelse og publisering av arter nye for vitenskapen. Museets typesamlinger er spesielt verdifulle innenfor viktige for moser, alger, insekter og marine invertebrater. Typesamlingene er delvis dokumentert med foto.

Vevssamlinger – ca. 4 700 objekter

Museet utvikler DNA- og vevssamlinger, med spesiell vekt på truede norske arter av dyr og planter. Vevssamlinger er prøver eller hele objekter oppbevart for framtidig genetisk analyse. Det tas rutinemessig vevsprøver av all tilvekst av pattedyr og fugl. DNA-samling er ekstrahert DNA. Dette vil gi unik informasjon om de mest sårbare artene i norsk natur samt være et verdifullt materiale for framtidig forskning med bruk av ny teknologi.

Levende samlinger - ca. 2 500 aksesjoner

Museet har levende samlinger i [Ringve botaniske hage](#). Samlingene utgjør ca. 2 500 aksesjoner/objekter av levende planter. Hver aksesjon består av én til mange planter (individ, kloner) med tilhørende digitalisert dokumentasjon. Levende aksesjoner tas vare på så lenge det er mulig, men fjernes hvis planten dør, blir syk eller skadet.

Samlingene omfatter et bredt utvalg av karplanter som viser mangfoldet i plantelivet, herunder også kulturplanter, tradisjonelle hageplanter og spesialsamlinger for utvalgte artsgrupper. Aksesjonene varierer fra 200 år gamle trær til ettårige planter som settes ut i anlegg på nytt hvert år. Samlingene er konsentrert i seks hovedanlegg: Plantesystemet (slektskap), Arboretet (trær og busker rundt Polhavet), Gamlehagen (tradisjonelle hageplanter fra Midt-Norge), Renaissancehagen (historisk urtehage), Primulahagen (nøkleblomslekta) og Parken (landskapshage). Hagen er også park, og samlingene er i praksis også publikumsutstillinger. Samlingene er digitalt tilgjengelige for publikum gjennom [Hageutforsker](#). Samlingene ved Ringve botaniske hage ble analysert og vurdert i [2012](#).

Geologiske samlinger – 9 726 objekter

De geologiske samlingene består av mineraler, bergarter, malmer og fossiler. Samlingene har stor historisk verdi og en viktig plass i historien til DKNVS. Museet har ikke vitenskapelig kompetanse knyttet til samlingene. Samlingene har ikke tilvekst, men er sikret og funndata registrert.

Tema og prioriteringer for utvikling av samlingene

Innsamling og inntak av nye objekter skal være bærekraftig. Vi skal kun samle materiale av kjente sjeldne og truede arter når det er nødvendig. Vår innsamling skal ikke redusere naturens biologiske mangfold. God oversikt over eksisterende samlinger bidrar til bærekraftig bevaring og vi kan unngå unødvendig innsamling av nye objekter. Det vil også kunne stimulere til flere samlingsbaserte forskningsinitiativ og samarbeidsprosjekter.

All aktivitet ved Institutt for naturhistorie skal vurderes ut fra et potensial for utvikling av samlingene gjennom tilvekst, aktivisering og kvalitetsheving. I dette ligger også ressursbehov for utvikling og hvordan dette skal håndteres i praksis. Dette skal vurderes ved søknad om prosjektmidler og innlevering av anbud. Utvikling av samlingene styres i stor grad av hvilke prosjekter man søker og får tilslag på. Det kan være prosjekter som aktivt bruker eksisterende objekter og kvalitetsutvikler disse eller prosjekter som tilfører nye objekter til samlingene. Bruk av moderne metoder for bestemmelse og analyse av DNA-sekvenser krever tilgang på godt bevart historisk eller reservert DNA. For en del problemstillinger betyr det at vi må samle inn nye objekter.

Det skal lages utviklingsplaner for naturhistoriske samlinger der museet har faglig aktivitet eller særskilte prioriteringer. Utviklingsplanenes innhold vil variere, men potensialet for utvikling skal settes i fokus. Det kan omfatte behov for innsamling, dataregistrering, fotodokumentasjon, analyser, kompetanse, kontrollbestemmelse, forskningspotensiale, samarbeidspartnere, inventarkontroll («vareopptelling») m.m. Utviklingsplanene skal sikre relevansen for forskning, men også formidling, utstillinger og interaktivitet skal vurderes. Publikumstilgjengelige magasin, potensialet for folkeforskning («citizen science») og arbeidet med vevsprøvesamlinger skal vurderes spesielt. Utviklingsplanene skal revideres regelmessig.

De naturhistoriske samlingene skal utvikle og implementere skriftlige rutiner for samlingsforvaltning. Samlingsforvaltning skal videreutvikles i tråd med felles nasjonal standard og retningslinjer for universitetsmuseene, inkl. digitalisering, faglig tilrettelegging for forskning og formidling. Digitalisering skal utvikles til en forutsigbar og dokumentert arbeidsflyt fra mottak av materiale til objekter er tilgjengelige for undersøkelser og forskning. Dette inkluderer fotografering, prøvetaking for genetiske analyser og vevsprøver, men også tekniske løsninger for digital deling.

For å dokumentere institusjonshistorien, vil vi vurdere prosjekter som f.eks. dokumentasjon av innsamlingshendelser, tokt, feltdagbøker, foto (digitalt, dias, papir) av personer, steder, hendelser, konservering og innsamling.

Levende samlinger

Museet har to hovedstrategier for å øke den faglige kvaliteten på de levende samlingene i Ringve botaniske hage: 1) øke andelen aksesjoner med dokumentert, vill opprinnelse og 2) bytte ut aksesjoner med dårlig dokumentert opphav med godt dokumenterte. Dette gjør hagen mer relevant for forskning, undervisning og formidling for ulike brukergrupper. Villinnsamlet materiale skaffes gjennom målrettet frøbytteaktivitet med andre botaniske hager, supplert med egne innsamlinger. Planter fra villinnsamlet materiale med kjent opphav har også stor biologisk verdi i bevaringssammenheng, og vi ønsker å bidra til bevaring av biologisk mangfold gjennom *ex situ* bevaringssamlinger av aktuelle plantegrupper. Vi fortsetter å utvikle samlingene slik at vi balanserer det botanisk faglig interessante og det faktum at hagen er en publikumsattraksjon der samlingene kan besøkes.

Geologiske samlinger

Det er et mål å plassere samlingene i bedre lokaler for langsiktig bevaring. Samlingene vil tjene på at det gjøres fotodokumentasjon av objektene, noe som vil øke potensialet og verdien for tilgjengeliggjøring og formidling.

Tema og prioriteringer for rasjonalisering og avhending i samlingene

Museet skal vurdere avhending objekter i samlinger som vi forvalter i dag, men der vi selv ikke har fagkompetanse. Hensynet til framtidig sikring, bevaring og utvikling skal veie tungt.